

Ontwerpgroep dijkversterking Wijk bij Duurstede - Amerongen

Verlag bijeenkomst OWG 2 – 5 juli 2018

Deelnemers

VANUIT DE ONTWERPGROEP

Erik Akkerman, Suzanne Barends, Willem de Beaufort, Lodewijk Bergsma, Hans van den Bosch, Jan Donker, Gerard Dries, Sonja Fris, Edith Groothuis, Ferry Heeneman, Peter Hilligehekken, Jolanda Janssen, Jan Kalff, Aart Kroeze, Mark de Lange, Maria Luran, Cees Lekkerkerker, Jos Nollet, Jacques Ruijssenaars, Bert van Schaik, Klaas Soethout, Jos Soons, Geert van Stekelenburg, Rolf Wijbrans

VERHINDERD

Adri Donker, Harry van Emden, Linda Horst, Enri Leufkens, Leo Putman, Jan van Prooijen, Monique Taminiau, Wisse Tomassen, Joost Visser, Adriënne van Woudenberg

VANUIT HET PROJECTTEAM

Jannes van Hove, Koen van Korlaar, Evelien Mewe, Freek Visser, Erik van Essen, Marco Veendorp

VANUIT DE GEBIEDSPARTNERS

Coosje Bakker, Pim Beerling, Annemarie ter Schure

Locatie

Het Wijks Woontheater, Markt 9 Wijk bij Duurstede

1.1 Opening

Welkom door Jannes van Hove. Doel van de bijeenkomst is door middel van een masterclass dijkversterking meer te weten komen over wat er speelt bij een dijkversterking in het algemeen en de dijkversterking Wijk bij Duurstede – Amerongen in het bijzonder.

1.2 Presentatie ‘Waterveiligheid in Nederland’

Presentatie door Marco Veendorp. Het volgende is ter sprake gekomen:

Wettelijk kader (zie ook de download naar het boek [Grondslagen voor HWBP](#))

- Hoe is de waterveiligheid in Nederland geregeld? Overstroombaarheid; verschil tussen overstroming vanuit rivieren of vanuit zee. De waterschappen en Rijkswaterstaat zijn samen verantwoordelijk voor het hoofdsysteem van waterveiligheid.
- Hoe zit de Waterwet in elkaar?
 - Nieuwe normen: basisveiligheid, nieuwe risicobenadering, wat betekent de veiligheidsnorm ‘1:30.000’?

Ontwerpgroep dijkversterking Wijk bij Duurstede - Amerongen

- Klimaatverandering, voorbereiding op toekomst: we richten ons met de dijkversterking op 2050 (zichtjaar).
- Wanneer moet je als dijkbeheerder aan de slag: signalerings- en ondergrens.

De rivier

De Lek is een onderdeel van het stroomgebied van de Rijn. De afvoerverdeling is gebaseerd op 18.000 m³/sec bij Lobith. 2/3 van het Rijnwater gaat bij Pannerden naar de Waal en 1/3 naar het Pannerdensch Kanaal. Van daaruit loopt de aftakking naar de IJssel en de Neder-Rijn/Lek. Het Pannerdensch Kanaal is cruciaal voor de verdeling van de waterafvoer in Nederland. De afspraken rond de verdeling, en daarmee de oprichting van Rijkswaterstaat, gaan terug tot eind 18^e eeuw.

De dijk

- o Samenhang tussen rivierverruiming en dijkversterking. Lokaal zijn er kansen voor verruiming, maar dit is geen oplossing an sich. Oplossingen moeten we bekijken in het groter geheel.
- o Hoe gaan we om met risico's en onzekerheid? Vroegere dijkversterkingen bestonden standaard uit een halve meter verhoging ten opzichte van de hoogste waterstand. Nu kijken we daar anders naar, met grondige onderbouwing en berekeningen. Het is echter geen exacte wetenschap.

Vragen

1. Hebben de waterschappen of HDSR een veiligheidsmanagementsysteem? ANTWOORD: Wordt uitgezocht.
2. Wat kost het versterken van een kilometer dijk? ANTWOORD: Gemiddeld ca. 9 miljoen Euro/km. RWS wil dat terugbrengen tot ca. 6 miljoen Euro, bijvoorbeeld door toepassing van innovatieve technieken.
3. Bomen buitendijks worden doorgaans verwijderd t.b.v. de doorstroming. Het lijkt er echter op dat er juist meer bomen bijkomen, hoe zit dat? ANTWOORD: Bomen aan teen van de dijk moeten in ieder geval worden verwijderd i.v.m. oploop en ijsgang tegen de dijk.

1.3 Presentatie 'De dijk vanuit de techniek'

Presentatie door Koen van Korlaar. Het volgende is ter sprake gekomen:

Faalmechanismen, opgave en mogelijke oplossingen

- o Hoe zit 'onze' dijk in elkaar?
- o Welke mechanismen spelen welke rol? Faalkansbegroting.
- o Waarom doen we dit onderzoek en wat is het verschil t.o.v. vorige dijkversterking?
- o Per mechanisme:
 - Globale werking en belangrijkste parameters ('aan welke knoppen kun je draaien')
 - Hoe meten (=weten) we dat?
 - Wat is de verwachte opgave?
 - Wat zijn mogelijke oplossingen?
 - Samenvatting van huidig beeld.

Vragen

1. Peilbuizen: worden digitaal gemeten met divers (wel kostbaar). Wat zijn de blauwe buizen in het veld? ANTWOORD: daarmee bepalen we de grondwaterstanden voor de pompproef. Op 10 juli start deze pompproef ten oosten van de Stuw Amerongen.
2. Waarom schuift een dijk soms aan de binnenkant af (macrostabiliteit)? Antwoord: Wanneer de dijk verzadigd is met water vanaf de buitenkant, dan vermindert de weerstand/cohesie tussen de kleideeltjes. Dan kan het talud bezwijken/afschuiven.

Ontwerpgroep dijkversterking Wijk bij Duurstede - Amerongen

3. Hoe zit het met het afgravingen in uiterwaarden in relatie tot piping, bijv. zand- en kleiwinning in de Sandenburgerwaard? ANTWOORD: Berekend wordt of de afgraving binnen de norm valt. Het effect van de zandwinning in de Sandenburgerwaard is beperkt. Met de kennis van nu zou er geen vergunning meer worden verleend. Er kunnen maatregelen getroffen worden om een negatief effect te verkleinen, bijv. door het aanbrengen van een extra kleilaag.
4. De afgraving in de Bosscherwaarden, hoe zit dat daar? ANTWOORD: De Bosscherwaarden vallen in principe buiten de scope (opgave) van dit project. In de volgende ontwerpgroep bijeenkomst komen we hierop terug.
5. Hoe zit het met het overslagdebiet? Welke keuzes zijn er?
6. Verleggen van de dijk is een ingrijpende oplossing, maar wordt op voorhand niet uitgesloten.
7. Zijn er mogelijke verontreinigingen? ANTWOORD: Dit wordt nog onderzocht (bodemonderzoek).

1.4 Afspraken en vervolg

1. Deelrapporten en onderzoeksresultaten worden de komende tijd beoordeeld om tot een aanscherping van de opgave te komen. Voor de vervolgstappen moet de informatie op orde zijn.
2. De hand-outs van de presentaties van Marco en Koen worden per mail aan de werkgroep-leden beschikbaar gesteld.
3. Werkgroep-leden kunnen ideeën voor de agenda van de volgende bijeenkomst insturen. De agenda wordt voorafgaand aan de bijeenkomst rondgestuurd. Besloten is om vooralsnog geen voorzitter uit de ontwerpgroep aan te wijzen om de agenda op te stellen. Wanneer het nodig is, kan er te allen tijde worden gekozen voor een andere opzet.
4. Vanuit de ontwerpgroep is er behoefte aan duidelijkheid over de structuur en het proces van ontwerpen. In samenspel tussen techniek (waterveiligheid), omgeving (beleving) en ruimtelijke kwaliteit worden alle kansrijke oplossingen in beeld gebracht. Er zijn verschillende overheden betrokken bij dit samenspel: het waterschap neemt het hoofdbesluit, de provincie en de gemeenten toetsen op verschillende thema's. Bovendien moeten de gemeenten zaken vastleggen in hun bestemmingsplannen. Afgesproken wordt in de volgende bijeenkomst de rol van de ontwerpgroep en het vervolgproces verder toe te lichten. Ook wordt dan ingegaan op de koppelkansen zoals verkeersveiligheid en de mogelijke oplossingen daarvoor.
5. Datum volgende OWG bijeenkomst is 30 augustus. Dan wordt naast de onderwerpen onder punt 4 de Nota van Uitgangspunten (NvU) besproken. Wanneer het haalbaar is, wordt de concept nota voorafgaand aan de bijeenkomst per mail toegestuurd.

1.5 Acties

ID	Actie	Door	Eind datum
180705-01	Hand outs van presentaties Marco en Koen versturen	Evelien	17-07-18
180705-02	Agenda OWG 3 (30 aug.) versturen incl. concept NvU	Evelien	23-08-18
180705-03	Volgende ontwerpgroep bijeenkomst terugkomen op niet beantwoorde <u>vragen</u> (Koen) en vervolgproces & rol OWG (Jannes) → 1.2-1 / 1.3-4 / 1.3-5 / 1.3-7 / 1.4-4	Koen/Jannes	30-08-18